

ایلو پنه غاتیا

2 میکو پنه

حوال: کردگاپ اٹی مشاعرہ
(نجیب سائر)

3 میکو پنه

نظم: شہید اسلام نایاداٹ
(گل خان نصیر / حمید عزیز آبادی)

4 میکو پنه

یات: اُلفت صاحب تون گنڈوک یات آک
(عبدالملطیب مینگل)
حوال: ”کفایت کراز“ نایات اٹ سیمینار
(ابراہیم ابرار)

5 میکو پنه

افسانہ: منزل ناکنڈ آ
(شاہ فیصل بلوچ)
نظم: پن آشیر زال نا
مزدک مہر

6 میکو پنه

ناول: کالونی
(عبدالرحیم زام)
منہ شعر: سید غریب شاہ انجم
غزل: وحید ہمزرا

7 میکو پنه

حمد: یحییٰ بزمی
ترجم: ملک لعل محمد لعلن
(بہاول نسیم ہنگروٹی)
غزل: میر احمد شاکر

8 میکو پنه

سیل و چکر: زینبا غامکران
(انجینئر جمیل احمد کرد)

ہفتنی

All About #Brahui

کوئٹہ

براہوئی نابابت
براہوئی ٹی

تالار

”اس، اسے، اسک“

براہوئی زبان نا آرٹیکل،

(شوگل)

ذکر کنگ درکار مرے۔ دن کہ ”او جوان ء بندغ اسے۔“ ”او
پین بندغ اسے تون سلوک نسکہ۔“ ہندن مسٹیکو وڑاٹ دانا
توار ”اسک“ مریک۔ داہمو وڑے کہ ہراتم کولیکو یعنی ٹولی نا وڑ
اٹ بندغ، گڑا، ہندسہ، جاگہ یا حالیت اسے پیداوار کنگ یا ذکر
کنگ درکار مرے۔ ودا آرٹیکل نا ”ڈیفینیٹ“ وڑے، داٹی ذکر
مروک اولیکو بندغ، اولیکو جاگہ نا پن، یا حالیت، و وخت پیداوار
مرے۔ و ڈیفینیٹ مرے، و ایلو اوڑ تون گون انگاک گڑا او
درستی مریر یا مفس، ویل اس اف۔ دن کہ ”ایلم اسک بسر۔“
داڑے ایلم ہرانا بارواٹ بنوک خوانوک ء مہالو آن معلومداری
ارے، یا اونا ہیت زرس مست مسنے، و اوڑ تون پن بندغ،
ہراسنے درست کنگ المی اف، اداراری، اوقتا ہیت متنگ ء۔
براہوئی زبان نا آرٹیکل ”اسٹ“ نا نمائندگی ء یک، ہنداسوب
آن اودے نوشت نا دروشم اٹ انگ کن ہم ”اسٹ“ نا اولیکو
نشان (الف) اٹ نوشتہ کنگ زیات گچین ء۔

براہوئی زبان اٹ آرٹیکل ”اس“ انا مسہ وڑے۔ اول تودا کہ دانا
بناس ”اسٹ“ ء، گڑا داہراڑے کہ کاریم اٹ بریک، اوڑے
اسہ بندغ، اسہ گڑا، اسہ شار یا اسہ حالیت اسے نا درشانی
مریک۔ ”اس“ انا مسہ وڑاٹ اٹ ”انڈیفینیٹ“، و اسہ وڑ
تے پیداوار ”ڈیفینیٹ“ ء۔ اولیکو وڑاٹ دانا توار ”اس“ ء، ودا
ہمو تم پانتلک ہراتم اسہ بندغ، اسہ گڑا، اسہ جاگہ، یا اسہ حالیت
اسے پیداوار کنگ یا اونا ذکر کنگ درکار مرے۔ دن کہ ”اسہ
بندغ اس کاریم کنگ ء۔“ ہندن دا ”اس“ ہمو تم ہم پانتلک
ہراتم اسم اسے آن مست اونا کچ کن ہندسہ اس لگے، تودن انگاک
حالیت اٹ براہوئی زبان اٹ ہمو ہندسہ کہ اسٹ آن زیات
ارے ہم ”اسٹ“ نا وڑ پانتلک، دن کہ ”ہست بندغ اس
مریرہ۔“ یعنی اسہ ٹولی اسے نا کچ انا نابابت پانگ انگ ء، و اولیکو
ہندسہ کہ اوقتا کچ ء پیداوار کنگ ء۔ آرٹیکو وڑاٹ دانا توار
”اسے“ مریک، داہمو حالیت ء کہ ہراتم اسہ بندغ، اسہ گڑا،
اسہ جاگہ یا اسہ حالیت اسے نا خاصیت adjective نا کار
فعل اتون اداری، یا حالیت position ء پیداوار کنگ یا اونا

ہیدکار و شوکار عبدالحمید قلات پرنٹرز ٹیبل روڈ کوئٹہ خان شہک کرسا 302
فیور 1 یونیورسٹی کمپلیکس جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

www.talarbrahui.com

حوال

کردگاپ اٹی مشاعرہ

.....نجیب سائر

کاظم آٹا داڑے سودا ہی مریک
دندرار

شع غان پرک خلو ء
دن متنے دن مفک
.....

بابل نور
.....

کردگاپ ناسرداری شارائی ہفتہ کیم جون

2024 آماری آکالج اٹ اسہ مشاعرہ

اسے نا مجلس اس اڈہلک۔ کچاری نا خاص
انگا مہمان ماسٹر عزیز اللہ سلامانی کس،
اعزازی مہمان ماسٹر گل حسن کس۔ ہندن

نظامت نازمواری تے غلام فاروق سرپرہ
سرتس۔ فونوگرانی عبدالرحمان کرے۔
لمہ اسے نا ارمان اٹ

کچاری بیگہ ناچار بچہ غابنا مروئی کس، ولے
گڑاس سنگت آتا آختی نا سوب آن بچ
بن کنے قلم پارہ

آن پد بنامنگ کرے۔ باسی آن پد ہم
بھلو مچی اس مس۔ داٹی پیر، ورنہ، کماش
.....

آتھون اور چنا و مسک ہم شیخ ہلکر۔
بقاء کہ ددری ء نا

کچاری نا بنار بپاک نا کلام آن مس ہرانا
ثواب آتے ورنہ غا عبدالرحمان دوئی
کرے۔

ہر شاعر ک شاعری ہنیر اوتیٹی ورنہ ناز،
فاروق سائل، شوکت فگار، ڈاکر عجیب،
.....

زہاد احمد، شیر گل، محمد بلال و بابل اسک اور
نسر۔ محمد بلال و ورنہ ناز مران بروک آ
مہمان شاعر آک نسر۔

غلام فاروق نا شوکاری، شاعری ہننگ
توں اور چا چا و وساہت آک مجلس ء بھاز
زیبا کریر۔ او پارے کہ بندغ بنیادی وڑ

حسن اناعشق انانگفتار مسکہ اسہ دے
زور و کمزوری نا نکرار مسکہ اسہ دے
.....

اٹ ادب دوست مریک۔ تینا وطن تون مہر
ومریبت، تینا مخلوق نا ثقافت، بش توش،
.....

اوفا گرتی تھون اداری قدرتی ء گڑاسے۔
اوفا مستائی ہلک کہ بابل نور نا اولیکو کتاب
بھاز زور براہوئی اکیڈمی آن شینک مرو۔ دا

ہم پارے کہ نن کردگاپ اٹی بھلو سیمینار
اس ہم اڈہلک۔
.....

شاعر ک تینا شاعری تے ہنفا ہنوک آتینان
بھاز دادوی کریر۔ اوفا منہ شعر دا وڈ نسر۔
.....

اف کاظم نن تلقن دستار اسے
.....

ہتم نارنگ ء پلار دا وڑ
دریر او گل گلاب ء اینو
.....

بہار ہوغا چنٹی شاعرا
دن انت اسے کن زراب اینو
.....

پہل خرما وڈول ء
دن متنے دن مفک

غلام فاروق کہ زہاد احمد ء دعوت تے تورائز
اکیڈمی کردگاپ نا کل استاد و شاگرد آک
ہم ساڑی مسر۔ او فتنے کن بے کچ چاپ

مس۔ خوشی داکس کہ مارتھون اور بھاز آ
مسک ہم بسر۔ کل تا اخیر اسکان تولوک
نسر۔ اوفا شیخ ہلنگ آن محفل اٹ جس اس
بس۔

کردگاپ نا پنی آ شاعر بابل نور بس پارے
کہ کنا شعر تا شین پین وڈ کس، ولے دا
چنک بسر۔ دامن تے کن اسہ غزل اس
پاوہ۔ او تینا پنی آ غزل ء عینے، ہرانا سر حال
دن کس:

”خوناف مس تے تینا خوناف مس تے تینا“
او پارے اینو نا پروگرام نا اول ننے لگا کہ
کس بفر وے ولے دا بے کچ بھلا مچی ننے

بھاز حوصلہ تے۔ او پارے:

ذاکر عجیب

.....

ہموڑے نی امر کا سہ ہراڑے زار ہشتنگ ء
گلاب آتے کریبولاب ہمو دستار ہشتنگ ء
خٹنگ آن نن مفاد آتے کن اینو شار بکجا ء
ہمو نی محفل اٹ ہنپہ ہمو کتار ہشتنگ ء
.....

قوم انا ورنہ تے کن ارمان بریک
ترہ دافنا امر ہیبت آتیا
.....

اسل نن خٹون کس لنگڑی آن کسک
ہرا تم بس کردک پڈ خلوک آک ہم
شیر گل
.....

کنتینا سہ نا ہنر لکک
دن امر کاظم آک بدر لکک

.....

عقل انا تو تک ہرا تم کے نکا

ہوش انا چک آک کپس بال امر؟

ورنا غا سہیل احمد پارے کہ نن بایدے کہ
تعلیم آ زور شاغن۔ چناتے تینا خونافن۔

او فلک بریرن تون خوانر۔ نن علاقہ نا
خدمت کن کاریم کینہ۔ ننے فیس و پیسہ نا

لاچ اف۔ اوکل آن خواست کرے کہ نم
تینا چناتے اسکول آ راہی کیو۔ اکیڈمی آ

بریر۔ ننا سخت علم ء۔ داروشن آ چراغ لکسا
کاہے۔ سہیل جان تینا استاد و شاگرد آتا

ذکر ء ہم کرے۔ پارے کہ ننا ٹیم بھاز
خواری کیک۔ سہب و شام نن حاضران۔

او گلہ کرے پارے کہ کس ادارہ غانا
کوالجواہی ء پک۔ نن مونی برین تینا فتنے

حوال کین۔ اوفا پاش کین۔ ہندن
گڑاک جوانی نا کڈ آ کارہ۔ او منہ شعر

پارے

علم انا دیوان ء کن تون سوچوہ

راج انا سامان ء کن تون سوچوہ

عبدالرازق سرپرہ شیخ آ بس۔ او افسانہ
نگار و تاریخ نگار سے۔ او نا اولیکو کتاب

”زیبل آ کردگاپ“ براہوئی اکیڈمی آن
شینک منے۔ او پارے کہ ای بھاز خوشی

مریوہ۔ نن بحیثیت ء دا ڈغار نا خدمت
گار خواہنہ کہ دن ء ہنیں ء مچی مرے۔

دانا بدل علم اتون گڈو ک آ سنگت آتا
کاہک۔ ای نا کیوہ۔ ننا بابل نور قدیم آ

لوز آتے خٹک اتیک۔

او گڑاس ادب نا تاریخ آ ہیبت کر سا
پارے کہ نن وطن اٹی بھلو پنی ء شاعر و

ادیب ودی مسنو۔ او گلہ تے کہ بھاز انگا
ورناک اینو دا کچاری ٹی خٹکپسہ۔ بایدے

کہ او فلک ساڑی مریر۔

محفل اٹ ہمو وخت بے کچ خوشی مس کہ
علاقہ نا پنی آ ہستی خواجہ ڈاکٹر عبدالرزاق

صابر نا کلہو ء غلام فاروق مچی آ سر کرے۔
کل انا دوک چاپ اکن بڑا مسر۔ ڈاکٹر

تینا آختی آن ساڑی متو ولے انا دا زبیا انگا
کلہو آن ہندن لگا کہ اونا نیام اٹ تولوک

ء۔ کلہو دا وڈ کس:

4 میکرو پنے خا برجواہ

مجاہد مزد ہم نیک، قلندر ہم، سپاہی ہم
بہادر کس، تو نگر کس، وطن نا او فدائی ہم

او تینا دشمن آتھون دلیری اٹ مقابل کس
او آجونی نا پڑک کس وطن کن تینا قربان مس

گل خان نصیر

نظم

شہید اسلام نایاداٹ ..... بدل: حمید عزیز آبادی

ادنا جانغن و چیرت اٹ اسل لڑہہ بتوچ وخت
قدم تے وخت اس ہر فیکہ پدی و ہم متوچ وخت

بلال و خالد و فاروق انا ایمان کس اوڑتون
خدا نا آسرا سیبو، نا سامان کس اوڑتون

ننا تو دا کدما آتا، کہ ہندا چار بوج کسر
زمانہ نا دا طوفان اٹ ہنارک غرق او مسر

ہنار او فتنے کریرک مش، گروک اس مرگ انا تہا
کہ اسلم نا جتائی ہم جگرے کپ کرے الا

رودار قدرت ہم آلو کہ اسلم نا جوانی ء
ترند آ تیز موج آتھت کہ کشتی نا روانی ء

بتوچ ملخموٹ ء ترس اسل ادنا جوانی آ
ننا دا بے وی آہم ننا دا مودہ خوانی آ

کڑھی ء دا خیال آتھت، ارے ہر تینا تالان غم
کہ پوسکن مس دا اُست آتھت اسلم نا پدا ماتم

اے یوسف نا کہ ماتم ٹی کہ تولوک نندہ داسکان
کہ اسلم ہم امر زواں کرے موکل ہندا داکان

(کاروان کے ساتھ۔ پنے 49-51)

مون آتیر۔ ن صید آن پدا۔ بھلو پروگرام
اس نما مک اٹ اڈ ایٹہ۔ اوٹی مشاعرہ
غان بیدس مقالہ، نثر، بحث، ٹیبلو، بک
اسٹال، موسیقی و ایلو گراڈاک مردہ۔

ہندن گڈ سرائ کچاری نا بھلا مہمان تران
کرسا پارے کہ علاقہ کردگاپ ہموڈ غار ء
کہ داڑے زبان و ادب نا مدام خدمت
مرسا کرینے و ہندن مون مستی ہم مرسا

کرو۔ ن ہر خدمت کن تیار ان۔ دا
جوان انگا چیک مدام برجا مریر۔ او محفل نا
انتظامیہ ء شباسی تس پارے کہ یقین
چارے ایوای ہرا خیال آتے نے آن

بنک توجھا خوشی مس۔ ولدا او اسحاق سوز نا
کنا حاضری لگا نما کل انا منتور۔"

شعر اس پارے
زندہ منگ کن کئے ہندا خد اٹے ملخموٹ
زندگی اس قوم ء بشو شاعری ٹی پوسکن ء
کل بنوک آک دن ء زبیا ء کچاری اس اڈ
ترفنگ آ غلام فاروق و باہل نورانا ہم منت
ء ہرفیر۔ و اولک زوت آن زوا۔ بھلو

پروگرام اسے نا قول ء ہم کریر۔
تارمی تون او اور پروگرام ختم مس۔ اوکان پد
کچاری ء چا بسکوٹ تنگا۔ مشاعرہ غان گڈ
خبر تما کہ علاقہ ٹی فنبال نا ٹور نامنت اس بنا
سنے۔ ایو او کیوچ تے کس۔ اوکان پد ہم
اسے بھلو کچاری اسے نا منگ بھلو ہیبت

اسے۔ اگہ دن منگ یک توجھا زو علاقہ
ٹی علمی و ادبی سیمینار اس ہم منگ یک۔

ویل و مشکل آتے ہم تینا شعر تا سر حال جوڑ
کننگے۔ امنتے کہ پارہ شاعر و ادب راج انا
خن مریک او بروک آ وخت و زمانہ ء تینا
دوران دیشی ٹی اینوختک۔

ای نما بھاز وخت ء پلہرہ فاروق صاحب نا
مک اٹ کنا دامنہ ہیبت ء بنگرے نما بھاز
مننور۔ داسہ کنا مکتا ء غزل اسینا ارا بند۔
ایو نا مشاعرہ ٹی پیش ء:

سہا فانت اسے کن است یوس واروار ہونغا
خنا لتاڑ ء پھل آتا ہمتم ہونغا بہار ہونغا
ہراست اٹ تیر لگانے ولے بس فرق دادے کہ
اسٹ اس گارگار ہونغا تو ایلو بے توار ہونغا

کنا حاضری لگا نما کل انا منتور۔"

نجیب سائر پارے کہ دن انگا چیک بایدے
بھاز مریر۔ ن تینا علاقہ نا خدمت کن ہردم
تیار مریر۔ جوان انگا وخت آتے بھاز
کین۔ دن انگا کچاریک جوان انگا کسر ء
رعامرہ۔ ن تینا چناتے علم ایتن، شعور
ایتن۔ کئے بھاز خوشی مس ایو دا شاعر تے

بنک اودا ہیبت ء مون اتون بڑا غان کننگ
کیوہ کہ ایو کنا برا ہوئی زبان نا شاعر بھاز
بھلو مقام اسے آسر منے۔ اوکس آن پدی
اف۔ امر کہ شاعری بنگ، تاریخ ء بنگن
ہندن مونی کان۔ او پارے کہ نا مسخت ہم
ہندا دے کہ ادب دوست آتے مونی

اتین۔ اوفقا کلہو ء دوئی کین۔ ن کوشت
کینہ کہ ورناک کل بریر تینا ہیبت ء جی نا

کس الو۔ ننا شار اٹی بیدس ملا میران آخند
آن شاعری تون دلچسپی تخوک ء کس آلو۔ ن
چنک ملا میران آن خلیسنہ کہ او چناتے
سخت ڈانٹا کہ۔ او وخت آ علاقہ کردگاپ نا
ایلو شاعر آغا یعقوب شاہ کس ادنا شعر تے
بیرہ مراد و دولت خان اسک مجلس آتینی
پاریرہ۔ اوڑتون ہم ہیبت کننگ نا جیرت آلو
ننے۔ اوقیان مست ننا علاقہ نا کل آن
متکن آ شاعر شہسوار منے کہ او گرگینہ نا بندغ
اس کس۔ اونا شاعر اسینا بندغ:

ہورہ و جھل گروک ء
پڈین نا جو ہوک ء
اورب انا تروک ء

ہمو دور انا اسہ بین شاعر اس میر عبدالعزیز
رودینی ہم منے کہ آ شخان رودینی ٹی تو سکہ

کردگاپ اٹی محفل مشاعرہ

..... 2 میکو پنے غان برجا

"ایو دا شعری دیوان نا کماش، مجلس نا
مہمان خاص و مجلس نا منتظم باہل نور، ادب
تون تعلق تخوک آ کردگاپ و دامون ایون
آن بروک آ دیوان اٹی ساڑی سنگت
آتے کنا پارہ غان مہرانا سلام۔

سنگت آک یقین چارے ای اگہ وخت
اس کردگاپ اٹی ادبی دیوان، کچاری یا
مشاعرہ اسے نابوہ بھاز خوش مریوہ۔ است
خواہک کہ ساڑی مریو ولے وائے
مجبوریک۔ امنتے کہ کئے ہمو دیک یات
بریرہ کہ ہر اتم ای کردگاپ مڈل اسکول اٹی
فت جماعت نا اسٹوڈنٹ اس نسٹ۔ کنا

اولیکو اردو شاعری اسہ قلمی دوست سینا مک
اٹی غالباً 1968 اٹی لاہور نا چناتا رسالہ
اسٹی چھاپ مس ہراڑان کنا شوق بین ودا
و ای براہوئی ٹی باقاعدہ شاعری شروع
کریٹ۔ او دور اٹی ای پنوک ء شاعری اس
تو کرہ ولے جیران نسٹ کہ دیر ء ہفتو تا۔
دا خاطر آن او وخت آد علاقہ ٹی ورناء شاعر

.....عبدالملک مطلب مینگل

نماشاہ الاثن ایونٹ کا

گلہ کس و تقہ تینا قسمت و پانہ

”دا پروگرام و نما خدمت اٹی پیش کیک

.....میر محمد الفت“ دا ہیبت ریڈیو پاکستان

کوئٹہ خان پیش مروک پروگرام اٹی کہی وار

آن ایئر سنے۔ میر محمد الفت ریڈیو پاکستان

کوئٹہ خان براہوئی پروگرام آتا پروگرام ساوا

درستی راستی مس، ولے اونا جتا غانا وڈ

اودے ملک و پیش ملک مچ دنیا ٹی پی

کرے۔ ریڈیو ٹی پی مچ صف 10 سال اونا

سیٹھا ٹی چندی پروگرام آتی اوری

کریٹ۔ ”دے ٹک، بلسم، زمبار، خلقی

کچاری و دیوان“ کون آ پروگرام آتے

اوڑتون اوار پیش کنگ نا شرف کنے دوئی

سنے۔ ہر اتم کنا ریڈیو پاکستان اٹی اشری

مس تو اودخت براہوئی ٹی کیشن اٹی غلام حیدر

حسرت، یوسف ثانی سا سولی و میر محمد الفت

پروگرام پروڈیوس کریہ۔ غلام نبی راہی ہمو

بات

الفت صاحب تون گندوک بات آک

وخت آ ہم کہی سال مست دنیا غان موکل
کریس۔ دا ہمو دور کس ہر اتم ریڈیو
پاکستان تینا عروج آن پد کرار کرار شیف
ہنگ نا کنڈ آروان کس۔ کنے خبر تما کہ ریڈیو

پاکستان کوئٹہ خان میر محمد الفت
صاحب اسہ پروگرام اس تینا
تواری ”داکان ایکان“ نا پن
شینک مس، ہر اڈے ایوارڈ ہم دوئی مس۔
جندتے صدارتی ایوارڈ بلکوس۔

اور ریڈیو آن بیدس اسٹیج، ٹی وی و میوزک نا
شوتی کپیئرنگ اٹی ہرک خنوک آتے
مخفنگ نا چم و جوان چاہسک۔ وخت اس
کہ عظیم جان نا تواری کیشن آتی
کپیئرنگ آن بیدس قطر، بحرین، ابو ظہبی و
ایلو جلی ملک آتی بلوچستان آن تعلقدار
بندغ آک عظیم جان و ہنگ و الفت
صاحب و کپیئرنگ کن گیشتری ہنگارہ
ہم۔

سر، دن کہ ”شعر مٹ و غزل“ ہم تینت پابو
(دا ٹائل ”م تینت پابو“ آن الفت
صاحب تینا تواری تینا بوگ شوگی آنوشت
آتے کیشن نا درو شم ہم تس)، جٹ کیسہ و

منہ وخت نیام اٹ گلرینگار، اواکان پد
ہر اتم اوڑتون اوڑدی نا وار رینگا تو
2015ء نا سال نسک۔

اسہ سڑک شکست اسے ٹی او بھارتھی منگ
آن پد ہم اوتینا مست انا وڑتیت ریڈیو
پاکستان و پی ٹی وی کوئٹہ ٹی پروگرام آتا
کپیئرنگ و کریک۔ اودے ہب ساہی نا
نا جوڑی پلوڈ کریس۔ ہر انا سوب آن او
گیشتری سب آتی تینا طب انا غا و
کریک۔ سنگت و ارا والا تاسلاہ اٹ سیٹ
اٹ سب آہنا کہ۔ ہر اتم او پی ٹی وی کوئٹہ غا
ہنگ و الا، تو اوڑتون اوڑدی تا چر جوئی
چٹا۔ کیشنری نیوز کیشن اٹی سنگت آک
اسہ ایلو آن سوج کریہ، ”الفت صاحب نا
حال حوال“۔ اگہ کس اس اودے خناس،
یافون آ ہیبت موسس، تو اوتینا حوال اس
تسک۔ داسہ بیرہ اونا یات و ہیبت آک نن
تون سال آتسکان زندہ سلاہ۔ اللہ اودے
جنت نصیب کے۔

☆☆☆☆☆

جان، سرفراز قیصر، قلات آن عبداللہ آزاد
بلوچ، بری نا ک آن حاجی جمید خیر، رحیم
اللہ رحیمی، شعیب شہزاد، سیف مسرور، اسپٹی
آن جاوید عدیم بلوچ، منگلر آن بابا جی،
دشت آن حفیظ ساہز جالب گدانی، کوئٹہ خان
شاہ محمد عاجز، خالدی بلوچ، لطیف شہزاد،
حیدر حسرت، اعجاز سنگت، نور احمد نور، ظفر
معراج، اسحاق ناز، تنویر سحر، عالم نسیم، ہمیم
فتراک، صدیق صابر، ثار دانش، اسلم
راہی، مامون قمر آفتاب، بابل نسیم، اسک
اوار کس۔

ہندن دا وخت آنذیر احمد نیشنل ٹریننگ
آفسر، آصف کاکڑ کیونٹی کمیونیکیشن
آفسر، ایاز گئی سینئر کمیونیکیشن بلاک آفسر،
وحید ذاکر کمیونیکیشن بلاک آفسر، پولیونا
بارواٹ آگاہی کس۔

دا وخت آ میڈیا نا سنگت عبدالرؤف
شاہوئی ہم ساڑی کس۔ گڈ سٹاٹ شاعر
آتے اعزازیہ شیلڈ تننگ۔

☆☆☆☆☆

حوال

”کفایت کراز“ نایات اٹ اسہ دے ٹی سیمینار

شہزاد غنی سرجم تبصرہ اس کرے، جمیل فا کرنا
کتاب ”چرکا و نازی آسید غریب شاہ انجم
تبصرہ کرے، بابل نسیم نا کتاب ”گلویت“ غا
ساز عزیز تبصرہ خوانا، ہندن حیدر حسرت نا
کتاب ”ای و حیرانی“ نازی آ خالدی تبصرہ
کرے۔

سیمینار نا مٹیکو شیخ اٹ کفایت کراز نا
ادبی، سیاسی و راہی کڑد و کشاد آ دا محمد جواد
عبدالستار ابوحنیفہ گپ و تران کریر،
ابراہیم برار راسکوہ ادبی دیوان بلوچستان نا
بارواٹ گپ و تران کرے۔ اواکان پد مجلس
ناکماش احمد کرار تینا ہیبت و گپ آتھون اوار
سیمینار اٹی ساڑی شاعر و ادیب آتہ منت و
عطاء انجم، واحد فرزا، نوشکے آن مولوی نسیاء

غریب شاہ انجم توں۔ اعزازی مہمان
شاشان انجم شعراء نا سرخیل استاد صابر
ندیم کس۔ ہندن مہمان تھون سنگتی راسکوہ
ادبی دیوان بلوچستان نا جنرل سیکرٹری
ابراہیم برار کرے۔ اولیکو نشست نا
شوکاری نا دود آتے راسکوہ ادبی دیوان

کوئٹہ زون نا صدر وحید ڈاکر کس۔ اولیکو
شیخ اٹ چار کتاب نا مومن پاشی مس۔
ہر اتمی ساز عزیز سرپابی نا کتاب
”سیونج“، جمیل فا کرنا کتاب ”چرکا و“،
حیدر حسرت نا کتاب ”ای و حیرانی“، بابل
نسیم نا کتاب ”گلویت“ اوار کس۔

ساز عزیز نا کتاب ”سیونج“، نازی آ

.....ابراہیم برار

راسکوہ ادبی دیوان بلوچستان کوئٹہ زون و
سیوت ادبی دیوان بلوچستان نا مک اٹ
29 مئی 2024 نا دے اسہ دے ٹی
سیمینار اس ”کفایت کراز“ نایات اٹ اڈ
ہلک۔ سیمینار نا چار شیخ کس۔ اولیکو شیخ اٹ
کتاب آتا مومن پاشی، اٹیکو شیخ اٹ
آضتی شل کروک آنا جوڑی پولیونا بارواٹ
آگاہی، مٹیکو شیخ اٹ کفایت کراز نا ادبی،
سیاسی و راہی کڑد و کشاد آ ہیبت و گپ،
ہندن چار مٹیکو شیخ اٹ بین اللسانی صوبائی
مشاعرہ مس۔

اسہ دے ٹی سیمینار نا تلاوت قرآن پاک
آن مس، ہر نا ثواب آتے وحید دوئی
کرے۔ سیمینار نا شیخ آک ارا سیشن اٹ
ہنگارہ، اولیکو نشست نا کماشی و راسکوہ
ادبی دیوان بلوچستان نا چیئر مین احمد کرار
کرے، خاص اٹکا مہمان نا نشست آ
بلوچستان ادبی کچاری مستونگ نا کماش سید

افسانہ

مزل ناکند آ

اسکول نائٹ آ تو لوک آ طالب علم آ تیبی خازگی آچھ آتون تو لوک آچنا داؤد تینا کلاس ناسنگت آتون امتحان نا تباری کن اسہ جاگہ تو لوک کس، اوفتے پارسا تینا سینہ غا دوختا پارے ”انشاء اللہ اسہ دے ای بھلو افراس جوڑ مروہ، تینا علاقہ نا غریب آچناتے تعلیم نا دنیا ئی مون مستی دیوہ۔“

کلاس نا اسٹوڈنٹ آک اسہ ٹاکو اس خلسا پاریر ”اواڑے خازگی انی کرلیں غزہ اس، نی افرس جوڑ مروں؟“ احمد جان اوفتے پارے ”تئم تیبٹ تو محنت کپیرے، ولے ایلوفتیا ملنڈ کیرے، دا جوان غہیت اس اف۔“

داؤد اسہ غریب غہیت اسہ آن تعلق تنخاکہ، اونا باوہ تینا خلق انا اسہ ایما ندرہ بندغ اس کس، علاقہ ئی ڈگال آن شارانا کڈ آمپ ولڈ کرسا شارانا خوک آہلکینی مس۔ داؤد شارانا چناتے اسکول آہنگ آ خنا تو خواننگ نا ضد کرے، اونا لمد داؤد نا ضد انا سوب آن اودے اسکول ائی داخل کرے۔ داؤد خواننگ ائی بھاز جوان کس، اوتینا مچ آ جماعت ائی اولیکو پوزیشن ہرفے تو اونا استاد اودے اسہ ”قلم“ اس نیکی تس پارے ”کننا پختا تینا محنت ع برجا تنخس، اسہ دے نی بھاز بھلو بندغ اس جوڑ مرید۔“

داؤد اسکول آن میٹرک پاس کنگ آن گڈ تینا لمد باوہ ع پارے ”ای مون مستی خواننگ خواو۔ خواننگ کن کنے کراچی نا شار آہنوئی ع۔“

”کننا مارن غریب مخلوق اسے آن، نن تون داخدر پیسراف کہنے کراچی آ مون

ایتن۔ نن غریب آتے سرکاری نوکری ملیک۔“ مزار خان خار ائی مرمشا پارے۔

.....شاہ فیصل بلوچ، نصیر آباد

کلاس نا اسٹوڈنٹ آک اسہ وار دلدا ٹاکو خلسا مزار پاریر ”دادے بُر بو، افرس متنگ کن ہسے۔“

پروفیسر: ”کس اسے نازی آملنڈ کنگت جوان اف۔“ اوتینا اسٹوڈنٹ آتے بھاز خار ائی پارے۔

داؤد پروفیسر پارے ”خواجہ! کنے خواننگ نا بھاز شوق ارے، نی مہربانی کر۔“

پروفیسر داؤد ع کالج نا ایڈمن آدرے، پارے میڈم داچنا خلق اسے آن ہسے، خواننگ نا بھاز شوق ارے تے، دادے

داؤد خواننگ نا بھاز شوق کس، ولے غریبی نا سوب آن کراچی آہنگ کتوک۔ اولیکو سال تے زیان مس۔ اسہ دے داؤد تینا لمد ع پارے ”کننا آئی! اگر ای خواننگ کتوت تو ننا غریبی ننا جان ع الہبر وع۔“

داؤد نالمد، باخری سہب انا وختی چا کنگت نا وخت آ پارے ”ای تینا مار ع خوانفہ، تینا برام ناسہت آتے بہا کیوہ، تینا پھل ع تعلیم ایتوہ۔“ گڑا مزار خان باخری نا برام نا سہت آتے بازار نا زرگر آدرے سودا کرے۔

داؤد تینا سفر ع برجا تنخا کراچی نا شار ع سر مس۔ ناولدی نا سوب آن مندے کالج آتے پشا کرے، اسہ دے بھاز بھلو کالج اسے ئی سر مس۔ کالج نا گیت آن پتیرنگا اسہ کلاس اسے ئی ہنا۔ کلاس نا کل اسٹوڈنٹ آک داؤد نا بلوچی آچوت آتے

خنار اسہ تیز غہا کوا س خلگر۔ کالج نا پروفیسر داؤد آن آڑے ”نی دیرا سے اس؟“

داؤد: ”ای کراچی آخواننگ کن بسنت۔“ پروفیسر: ”نی ہر اہلیک ائی بی ایس کنگت خواہ؟“

داؤد: ”ای بھاز بھلو افراس جوڑ متنگ خواوہ، ہموہجیک ائی کنے داخدا بیت۔“

داؤد نا داخدا مس، اوتینا استاد نانت تیا تما، پارے ”استاد ای ناچ آ زندگی تورو نا کیرغ آن مروہ۔“

اولیکو سال داؤد تینا جماعت ائی غٹ آ کلاس ائی اٹھیکو پوزیشن بس، اوتینا لمد باوہ غا چٹھی اس لکھا، اوفتیا تینا سرسہی مستائی ہلک۔

داؤد نا کلاس ائی جیلہ پنی اسہ اسٹوڈنٹ

اس داؤد نا محنت و جوزه غان بھاز متاثر کس۔ جیلہ نا باوہ پولیس ائی کلارک کس، جیلہ تینا لمد باوہ ناسٹ انگا مسز کس۔

داؤد تینا غریبی نا سوب آن کل آن جتا کس، کس اس داؤد تون سکتی کتوک۔ بیرہ جیلہ داؤد تون اسہ جاگہ تو سکہ، داؤد جیلہ ع تینا نوٹس آتے تسکہ۔

کالج نا وخت آک بھاز تیزی ئی گدرینگار ہندا وڑ بھاز تیزی ئی داؤد و جیلہ اسہ ایلو تون خوک مرسا کریر۔

کالج نا امتحان تیان گڈ داؤد، جیلہ اسہ ایلو تون قول قرار کریر، کنن مچ آزند اسہ ایلو نا مرینہ۔

داؤد امتحان تیان گڈ تینا خلق آ بس خلق ائی مندے گدرینگار تو اونا الہ نامارک داؤد نا باوہ ع پاریر ”نی تینا مار ع داخدا خوانفیس،

دا سکان اودے نوکری ملیک، داسہ راہی کر تے نن تون ننا زمبا دائی اسہ کلینڈر اسے نا ضرورت ع، نن اودے روزگار

ایتنہ۔“ مزار خان اوفتیا ملنڈ ع پھہ مس، تینا زہیفہ باخری ع پارے ”ای نے پاریت مار ع تعلیم تھ، نن غریب آتے کس اس نوکری تفک۔“ داؤد تینا باوہ نا بیت آتے

بگ تو خنگ تے خویک آن پُرسر۔ اسہ دے داؤد شارانا اسہ سروں اسٹیشن اسے آہنا ہموٹے کاریم کنگت بنا کرے

گاڈی تے سلنگ شروع کرے۔ داؤد نا الہ مارک بنگر داؤد اسہ سروں اسے آ کاریم کنگت ع، اولک اسہ دے داؤد آملنڈ کنگت کن تینا زمبا ع سروں آ سلنگ کن

ایسر۔ داؤد ع خنار تو ملنڈ کرسا پاریر ”اڑے داگاڈی ع ننا جوان سفائی کیس۔“

داؤد نا خنگ ع خویکی مسر، او زومبا د ع سلا سفا کرے۔ شام انا ارا غا بس بھاز مومجا کس، نن نیمہ غا بش مس، تہجد نا نماز ائی

ہو غسا تینا رب آن پراد کرسا پارے ”کننا رب ای تو اسہ جوان ع کاریم اس کریت، تعلیم دوئی کریت، ولے کننا مخلوق کننا زری

آملنڈ کیک۔ کننا باوہ ع شغان خلیہ۔ کننا اللہ نی کن تون انصاف کر۔“

(برجاء)

پن آشیر زال نا مزدک مہر

چک کرلیں توار ع بے گواتے کن بیوس آتے کن نی بے گناہ تے کن کر و کور ع ایڑھ نی خنی کرلیں دوئی نا چراغ ع بے سماتے کن

صبر اسے نا زغم ع بانزل آ تنخاس جوزه نا سگار ع ہر بلاتے کن

درگہ غا سلوک احتجاج انا بش کرلیں پٹ آتے سامراج انا

خن تے نی ملاس تینا راج انا گڈ سہ مقام ع تخت و تاج انا

جد و جہد ائی نشان تسوسک نا ڈرا تا ڈس ع نی علاج انا

سہب اسے نا پند ائی روان اریس سوز اسے نا گپ و نی تران اریس

شے اسے نا تیر و نی کمان اتون چاکری ع نن کن بن گمان اریس

چست امر کہ راج انا چن ع کرلیں ساندہ لمد زندہ ہر زمان اریس

ہورہ اسے تون مون تیبہ ڈرد انا پانزدہ سال ع شنزہ ئی آسرد انا

جبر انا خلیہ خن تیبی نی خن سستی گول اس اریس مرد انا

بوز جن تے مزدک آتا نی کرلیں یک نٹ تا مش تے مشل خورڈہ نا

ناول

کالونی

(6)

عبدالرحیم زام

عبدالرحیم زام براہوئی زبان ناہمور ناگلشن نگارے ، ہراؤن پاکہ اسٹل چکنی آن افسانہ و ناول نوشتہ کنگ آئی۔ اونا افسانہ غاتا مجموعہ غاک ہم چھاپ مسنو۔ ہندن اونا ارا ناول ہم کتابی دروشم ہلکو۔ ”کالونی“ اونا مستمیکو ناول۔ ہرادے ”ظلم“ ناخوانوک آتے کن رودریہ اٹ ہرتاک اٹ ہینک کنگ آنگ۔ (شوکار ظلم)

منشی داگ ایگ برسہا ہیئت اکن گگی کرے تینے تو ہندائی قاصد اخبار دوٹی بس۔

منشی وابے ہیئت مس۔

نواب..... دانا مون آہیئت کنگ کیسہ بے فکر مر!

منشی بشحدہ اس کرے، ہرائی شیطانی زیات خنگ آنگ کس..... قاصد ہم اڈکتو سرہلک۔ منشی اودے توار اس جلسا پارے درگہ بند کیرے باخو۔

منشی ناسہ عجب عادت اس کس کہ او منہ ہیئت آن پد بندغ باخو پاریکہ۔ کتے تو

غزل

وحید ہمزاز

تار تار اٹ غم تیان پناٹ ای
لے دنیا داسہ نے لانت ای
دم دروک ع زند دمرن ارین
ہر غم ع است آتینا جلاٹ ای
زندگی تسک سبق ہر موڑ اٹی
تینا دشمن دوست ع پاکلانٹ ای
کیسک محتاج یا رب کس انا
دا دعا ہر دم آ خواہانٹ ای
اف امید کس آکنے ہمزاز وحید
ہراست آن دو تے بس سلانٹ ای

ہندن لگا کہ اودے کنگ ناہماشوق ع، ہرا ناسوب آن گل ع باخو پاک، اونا جند تو داپا پاک ای دوستی آن مخلوق ع باخو پاوہ۔ قاصدنا درگہ ع بند کنگ آن گڈ منشی رازداری نا وڑ تینے نواب آن خوک کرسا پارے..... صاحب نما کالونی ٹی خیسن ارے و ہندخس کہ نا کنا کبھی پخت آک سہب شام خوج کیہ لایان تے واہم کپسہ۔ نواب اسر دم اتون..... امرامرای پہہ متوٹ، کالونی ٹی خیسن؟..... نواب پہہ مٹنگ آن ہمو ہیئت ع ترند آن کنگ نا عادت کس۔

ہندائی منشی اودے شیف شاعنگ کن مدان مدان گپ کنگ ناشارہ ع کرے۔ منشی..... نواب صاحب مدان گپ کرک، داچلوگپ اس اف، داڑے خیسن ارے، دا ہیئت راست ع، ولے ہراڑے اونا پکا ڈس انا معلوم اف۔

نواب صاحب..... کتے داڑے عمر اس مس، کتے آن مسٹ کنا کا داڑے زند تیر کرے، اودے دانا خبر متو..... نے وا ہراکان معلوم مس کہ داڑے خیسن ارے؟ منشی..... نواب صاحب کنا کاریم انت ع بس، چڑہ دا دفتر اے دفتر پیری کیوہ، تواسہ

دے اس سرکاری دفتر سیٹ اسٹ سے نا ڈغار نا تھیرہ سے نا خاطر اسٹ نا پیرہ نا زمانہ نا کاغذ آتے پٹوئی کس تو ہموڑے کتے اسہ انگریز اسے نا فائل اس نظر بس، کنا ایہن دفتر والا تون بھلو یاری ارے تو ہمو فائل آہم نظر اس بیٹ، ہرائی نقشہ اس دو بس کتے، ہرائی نما کالونی وخت و زمانہ سیٹ میدان اس کس، نشان خلوک کس، اوکلک تینا وخت پاس اٹ سروے اس کرینو، میل وایلو نشان تانیہ اٹ دا جاگہ غا دانشان کتنگا نے کہ داڑے خیسن اس کھڈ ع۔

نواب..... اگر نا ہیئت ع منو کہ داڑے خیسن ارے تو انگریز آک انتے کشتوس تا، اوکلک ایہن کس اکن گون نا پک اس ہم لپسہ شوم آک؟ منشی..... صاحب! نم ہم کمال کیرے، ہرا تم اوکلک بئر، اوکلک جنگ آتیاں خلاص اوس، چٹ وخت دو بروس تا دا جاگہ غاتا پٹ پول اٹی لگا رہ، ایلو وخت آون ع مشن دائے ہم الو اتون تا کہ خیسن تے کشور، اگر کشور تا ہم جبال کس، ہر نیمہ غالت پل تالان کس، وار اس انگریز آک ایلو فتنے لہارہ، وار اس سرحدی چھاپہ مار

آک اوتے لہارہ۔

نواب..... داسہ ہم کنا کا ٹمپک دا ہیئت آخس راست ع۔

منشی..... ای کالونی اٹ پین کس اتون گپ کتوٹ، پیرہ نے پاریت۔

نواب..... اوتو سہی ع کالونی ایہن کتا ع، خیسک ہم کتا مرور، نما دائی انت فاندہ؟ ایلو کنگ تا تا وڑ امریک؟ خیسن ہراؤن آسانی اٹ کنگ مریک۔

منشی..... داسہ گپ آ بئرے، ای داڑے بٹ داسوب آن کہ نے سہی کیو کنگ نا ہم کتے خبر ع بس دائی کتے بش اس ہم مرے گڑ امزہ کیک.....

نواب خنسا..... واہ ہیئت چٹ بش آس، د اسکان ہرادے خیسن دو تپو، بش و بش داری مس۔

منشی..... دا تو مروٹی ع نہ، انتے کہ داخہ وخت نے علم متو داسہ ای نے پاریت۔

نواب..... اگر دا کاریم ع نے آن بیدس کیو گڑا؟

منشی..... باخوڈن مٹنگ کپک، ای ہندا وجغان پورو ہیئت ع داسکان کٹوٹ۔

نواب..... منشی خیال کر ہیئت کنگ نا وخت آ۔ پورو ہیئت وا انت ع؟

منشی..... پورا ہیئت دادے کہ کالونی ٹی خیسن ارے ولے دتا آرا ٹی کل راز ہنداڑے بندے دا نا کتے ہم معلوم اف دا نقشہ ٹی ہم پاش اف۔

نواب..... گڑا اڈکن انت کردی مریک کہ معلوم مرے خیسک دنا آرائی کھڈ؟

منشی..... خستوئی تمک، پٹوئی مریک۔

نواب..... اولی گپ داڑے گیشتر مخلوق داسر پندر مریک کہ دا کالونی کنا ملکیت اف کنا کا نا ع بھاز آک تو کتے کرا ہم تقسہ، کا کا نا آرائی کن مون ایترہ تا۔ داسنی پاسہ اوفا آرا ہیٹ ای ختنگ نا کاریم کیو، داخت

ع کاریم اسے۔ ہندن گڑا اس آرا تو کا کا نا چند تینا وخت اٹ بجا کر بسس، اونا امر مریک؟ اگر اوڑے خیسن نا ڈس مس گڑا.....؟

منشی..... نواب صاحب! ہندا وجہ غان تو

منہ شعر

سید غریب شاہ انجم

جوڑ کٹھ تو غم تنو ای تسہ سینہ
نا جوڑ مسنٹ اینو لقمان آ بسنٹ
دو آ کتا بس تو س نما یاد انا پرک
رنگ آتے خنانت گڑ ایمان آ بسنٹ

دیر آ نبار و ہنگ ع کنا فکر، کاغذ آ
چا نوردی آن تان تو بے تون بولان آ بسنٹ

لو ز آک جھر کنگ ع کنا، اینو غزل نا
استارک خوک ع، چلتن ع، دامان آ بسنٹ

قلو تون دوخی ای کریٹ مہرائی انجم
میری ناماس آ تو سنٹ ای خان آ بسنٹ

ای نے آ بسنٹ کہ داڑکن نم ہم کس اس پٹو یا
کل کالونی ع خالی کربو وڑا نا وڑا سیٹ۔

نواب..... اگر دادرغ مس گڑا؟ مطلب
خیس داڑے بچ ماتو؟

منشی..... زرس سوچ خنگ آن پد
پارے..... دانا خاطر ای نے آ پگہ واپس
بریوہ۔ پٹی اسے تون اوار، تا کہ دا کاریم نا
بابت نما ہم است جم مرے۔

ہندائی منشی سرہلک۔ چا ہم کتو..... او
نواب ع ارا وٹا فریشان الاہنا، اسٹ تو
اینو منشی مفت انا چا ع ہم ماڑ تو ایلو..... داخو
بھلو ہیئت اس کرے۔

(برچاؤ)

تلاوت کلام و نون و دے بہ کین
برک یار بزمی ننے نی رغام

☆☆☆☆

مرے پاش اندر نخبہ خدایا
ننا راز و نی پہہ مریہ خدایا
ارے مہربانی ننے آ مدای
کرم نا نگاہ و تخبہ خدایا
نشانی سلیتو ہمو نا ڈغار آ
امر ظالم آتے بلیہ خدایا
عجب زیہدار و ندرہ وطن نا
ہتم گوارخ آتے اتیہ خدایا
ارے پاش ہروخت ننا حال نے آ
دم اس بے خیالی مفیہ خدایا
ننا بیوس آتا مدگار بزمی
ننا دشمن آتے خلیہ خدایا

حمد

..... بچی بزمی

عجب ذکر زیبا خدا نا مدام
رینگا قرار اس ننے سہب شام
خدا نا در آ نن سوا لی ارین
ننا بادشاہ و ارینک غلام
سفا زند زیبا سدائی گچین
خنا است خوشی ننا گام گام
گونک و سدائی کہ سار اس بریک
وظیفہ دوی آ ارے ہوش پام
فضل مس خدا نا مرے دا یقین
کرم مہربانی ارے خاص و عام

زرں سوچ پہہ مر، مدگار اودے
توار و بنک او ننا بیوس آتا
کرو انت لشکر، مدگار اودے
ہراڑے گمان اف، ہموڑے خونک و
مرے پاش اندر، مدگار اودے
ہتم نا ندرہ اتوک و ڈغار آ
بہرم کیک ڈنگر مدگار اودے
ننا حال بزمی سفا پاش اوڑا
کرک یار باور، مدگار اودے
☆☆☆☆

.....
خدایا کریم و کرم کیک ہرم
سدا مہربان و، رجم کیک ہرم
ارے ذات اونا سخاوت تروک آ
ننا ڈیہہ گلی تے وسم کیک ہرم
کرے پر ڈغار آ گچین و وطن کل
دسے گوارخ آتے ہتم کیک ہرم
مصیبت بلا غان حفاظت کروک و
نخ و ظالم آتا قلم کیک ہرم
کرک صبر بزمی در آ بر خدا نا
ننا بیوس تے ختم کیک ہرم
☆☆☆☆
مرے دیر خاطر مدگار اودے
سدا ذات اکبر مدگار اودے
زمین آہرک نی ہرک آسمان و

غزل

میر احمد شاکر

اشاعت و تبلیغ، ایلمداری، اسٹی، سنت
سیوت، انصاف و رواداری نا گچین و جوزہ
ساڑی نسکہ۔

اوعلاقہ نادبی ادارہ غاتا کنڈ آن اڈہلوک
آ ادبی کچاری تیٹی ہم نچ ہلسا ادب نا
شونداری کن گچین و کڈ دسر تے۔
ایماندار لعل محمد لعلن نا شخصیت اٹی دین
دوستی، وطن دوستی، زبان دوستی، ورننا شاعر
ادب خولجہ غاتا راہبوشنی تون اوار ادبی
شونداری نا ہم گچین و جوزہ اس ساڑی
نسکہ۔ اوادبی رداٹ صوبہ سندھ، پنجاب
ہندن ایلو علاقہ غاتا ہم ادبی دورہ غاتے
کریکہ۔

علم و ادب نا شونداری نارداٹ اونا سر
تروک آ ادبی کارکڑ و سفت و ستا کڑک۔
اونا سر تروک آ ادبی خدمت آک بھلو
دخت اس اسکان یات کنگرہ۔

دا پنی آ شاعر لعل محمد لعلن اسہ گونڈ و نا جوزی
اس، است انا دورہ نا سوب آن 6 فروری
2022 و نا دے دافانی آ دنیا غان موکل
کرے۔ دعا و کہ خدا تعالیٰ اودے تینا
رحمت آتیٹی جا گاہے۔ آمین

استاد سے نارنگ اسٹار نا کہ ڈول آ
ہر کنڈ آ روشنی ایت ابرار نا کہ ڈول آ
او فکر اٹی صدائی داراج انا ارے کہ
عالم عجیب، ابدال، غمخوار نا کہ ڈول آ
درس کتاب انا اولیتک قلم نا کہول و
فکر اس کرینے حزن او گلزار نا کہ ڈول آ
پینگن خیال و انا اولگوک ادب تون اودے
سنگت ننا او ہمارا ن تون دلدار نا کہ ڈول آ
شاکر میر احمد و نی ہروخت ذوق تسس
دوئی تی تسس مدیس و اسرار نا کہ ڈول آ

خزم

ملک لعل محمد لعلن

بھاز شوق نسکہ۔ اودے براہوئی، بلوچی،
سندھی و سرائیکی زبان آتیا عبور دوئی
نسکہ۔ اودا زبان تیٹی گچین و شاعری ہم
کرینے، اوتینا شاعری نا ملک اسٹ دین
اسلام نا حقانیت نا کابھو آتے تالان کرسا
کریکہ۔ او چندری زبان تاٹی وی چیلن آتیا
بھاول نسیم بنگلرئی
..... بہاول نسیم بنگلرئی
براہوئی، بلوچی و سندھی زبان نا گچین آ
شاعر ایماندار لعل محمد، تخلص لعلن، قلمی پن
ملک لعل محمد لعلن، 7 دسمبر 1962ء نا
دے ضلع کچھی نا علاقہ حاجی شہرائی و دی
مس۔ اونا باوہ شرفدار نا پن پیر بخش، قبیلہ
ڈنڈور، ساڑی آ جہی ہند چاندنی چوک،
تخصیل و ضلع مستونگ و۔ اویشل انا نچ
آتیٹی تینا خاہوت تون اوار علاقہ ٹیپل
ڈیرہ مراد جمالی ضلع نصیر آباد اٹی رہینگ کن
کابک۔

تینا دینی شاعری تے پیش کریکہ۔ ہندن
اونا دا دینی شاعری بنوک آتے بھاز
دوست ہم بسکہ۔ اوتینا زندا نا اسہ بھلون
اس زبان و ادب، شاعری نا پڑ آ تیر
کرینے۔ اونا شاعری ٹی دین اسلام نا

کرینے۔
ایماندار ملک لعل محمد لعلن نا فرزند شاہد
ملک نا پانگ و کہ اوساندہ دینی و شاعری،
جمہ و نعت کرینے، و اوکان بیدس چندری
دینی سر حال آتیا تالان شاعری ہم
تینا دینی شاعری تے پیش کریکہ۔ ہندن
اونا دا دینی شاعری بنوک آتے بھاز
دوست ہم بسکہ۔ اوتینا زندا نا اسہ بھلون
اس زبان و ادب، شاعری نا پڑ آ تیر
کرینے۔ اونا شاعری ٹی دین اسلام نا

سیل و چکر

زیبا غا مکران

(29)

براهوئی زبان ناگچین آبوگ شوگ نوشنکار، چناتا ادب نازی آگنج اس کاریم کروک آ خواجہ ”نور پرکاشی“ نا بوگ شوگ ناول ”چپ راست“ نا رورور ریسہ زوت اس ”ستلار“ نا پنے غا تیا شینک مننگ نا بنا عہ یکک۔

(شوکار)

1- رس ملان ساحل / گولڈن بیچ
رس ملان ساحل (پتزی علاقہ) یا گولڈن بیچ تینا گولڈن (پوشکن) رنگ انا سوب آں زریا عہ۔ کنڈ لیر آن قبلہ پارہ غا کم وود 10 آن 12 کلومیٹر نامری آ دا جاگہ ساڑی عہ۔ قبلہ نا کنڈ آکان، تو داڑے سڑک سوردریاب نا خوک خوک اٹ کا بک، ہراڑے سوردریاب خٹنگ اوڑے بڑوزیا غا منگ، 20، 25 منٹ اٹی رس ملان عہ سمن۔ داڑے خرسی تون اوارد رخت ہم ارے، دا بھاز سفا غا جاگہ اسے۔ ہراڑے خٹنگ تون اُست یا بک کہ رخ کہ نا اختیار دار، آفیسر، سیاست دان یا پوریاگر بندغ آک ہر جاگہ غا ہندا وڈاٹ سفائی خواپاکی نا خیال عہ تخر، تا کنڈ نا دا مَن ہر جاگہ غا سفا خٹنگ۔ تینا اٹ دن انگا جاگہ غا سیلانی تے تینا پارہ غا چکرہ، ن چس ہلسا دا خیال کریں کہ رخ کہ نا شمار، بازار و گلک ہم ہندن سفائی و خواپاکی ٹی مون آ مریر، ہراک دے پدے آ گندہ و کچرہ غا پُر خٹنگ۔ دا کل انا بھلا سوب نا مخلوق نا ورموار آتا بے پرواہی یا ناہنی عہ۔

2- پرنسز آف ہوپ (اومیت آ تا گودی)
کنڈ لیر آن کم وود 30 کلومیٹر قبلہ نا پارہ غا سڑک نا راستیو پارہ غا چے مون آ سفر آن پدش تا نیام اٹی مُر آن اسے قدرتی مجسمہ (بُت) اس خٹنگ، ہرانا بڑوزی داخس عہ مُر آن پیداوار خٹنگ، دا چ آ علاقہ ہزار آ سال مُست سوردریاب کس، ہندا خاطر آن دا جاگہ نا مش تیا دریا نساکن خٹنگرہ، دا بُت اسے نیازی اسے نا خٹنگ، ہرا مون قطب آن قبلہ نا پارہ

3- مچھی مارکیٹ۔
اومیت آ تا گودی (پرنسز آف ہوپ) انا بت عہ سیل کنگ آن پد پن پدی ہڑیگان، ہنگلا ج ماتا (نانی ماتا) نا پارہ غا، کل آن مُست راستیو پارہ غا سوردریاب نا خوک مچھی مارکیٹ نا تختہ خنگا، خوڑت ہنگ تون سڑک نا خوک اٹ کچا کمرہ و دکا تک سرن خیال کریں کہ داڑے اسے اُراسے کن مچھی سودا مریر۔

4- پرنسز آف ہوپ (اومیت آ تا گودی)
کنڈ لیر آن کم وود 30 کلومیٹر قبلہ نا پارہ غا سڑک نا راستیو پارہ غا چے مون آ سفر آن پدش تا نیام اٹی مُر آن اسے قدرتی مجسمہ (بُت) اس خٹنگ، ہرانا بڑوزی داخس عہ مُر آن پیداوار خٹنگ، دا چ آ علاقہ ہزار آ سال مُست سوردریاب کس، ہندا خاطر آن دا جاگہ نا مش تیا دریا نساکن خٹنگرہ، دا بُت اسے نیازی اسے نا خٹنگ، ہرا مون قطب آن قبلہ نا پارہ

آخون وخت تیر کنگ مریر، دن کہ مُست پاریت کہ نا سمرنگ نا وخت آن ن س ہندا خاطر آن آرام کریں۔
پگہ غا سب انا نماز آن پد کمرہ غا ن پیشن آن سیل اکن پیش تمان، ریٹ ہاؤس (مہمان خانہ) نا پداٹ ہندا سیلانی تے کن جوان جوڑ کنگانے، تو لنگ کن ہم

..... انجینئر جمیل احمد کردو

جوان وڈاٹ بست و بند کنگانے گرسی و سیچا کریں۔
سیچا تیان سوردریاب سیل کنگ مریر، ن دن داڑے مُرے اسکان کرکٹ، فٹ بال، چڑی چکھ گوازی کریں ..... پند و گو ہم کریں ..... سوردریاب نا چولی تیان چس ہلنگ آ اللہ تعالیٰ نا دا نعمت آ تا منت عہ ہر فین۔

کنڈ لیر دا خاطر آن ہم خاص عہ کہ دا نا خوک اٹ 50 کلومیٹر نامری آ ایلو پکنک پوانٹ (سیلانی بند) آک عہ۔ ہراڑے مخلوق بھلو کچ اسیٹ بریک، ن ہم کنڈ لیر آن مرسا دا شیفکو جاگہ غا تیا ہنا۔

1- رس ملان ساحل / گولڈن بیچ۔
2- پرنسز آف ہوپ (اومیت آ تا گودی)
3- مچھی مارکیٹ
4- محمد بن قاسم نا فوجی تا ادریہ غا ک
5- ہنگلا ج ماتا / نانی ماتا
6- چندرگپ نا کچر فشاں Mud Valcano

عہ جاگہ اسے۔ کمرہ نا کراچ مہف بیچ ہزار روپئی عہ، ہرائی چار بیچ بندغ رہینگ اٹک کیرہ، داڑاٹن ہیدس سوردریاب نا خوک آ جی آ بلوچ آ تا گڑاٹس جھگ ہم ارے و تیبوک ہم لگوک عہ، ہرا کہ کشادہ و ہوادار ہم اریر، دا قتیٹی ہم بندغ رہینگ اٹک یک۔
دا فٹا کرا 300 آن 400 روپئی اسکان

..... انجینئر جمیل احمد کردو

عہ ہموڑے گڑاٹس بندغ ہم سہر ہراک تینا شغل اٹی لگوک سہر۔
کنڈ لیر نا پتزی ..... بے مٹ و کیٹا انگا ندرہ غا ک۔

کنڈ لیر اسے ہندن عہ جاگہ اسے کہ داڑے وار وار آ جنگ کن اُست خوا بک۔ دن تو بلوچستان نا دا چ آ پتزی آ علاقہ بھاز سفا و اُست عہ چوک عہ جاگہ اسے، و لے دا علاقہ نا حیثیت پین زیات عہ۔ سڑک اسے ہوٹل، پداٹ تے پلک ٹوانٹ (رفح حاجت نا جاگہ، چرخی) بھاز آ جاگہ غا تیتی دن انگا جاگہ غا تیتی سفائی نا کتی خٹنگ ..... سڑک نا اسل مون آ ڈاکٹر نصیر بلوچ نا ریٹ ہاؤس (مہمان خانہ) ہرانا بارواٹ مُست ہیٹ مس، ریٹ ہاؤس نا کمرہ غا تا پداٹ زیبا انگا و حیران کروک آ سوردریاب .....
داڑے اڈ کرسا کلاک آ تا کلاک ندرہ غا تیان چس ہلنگ مریر۔ کراچی نا پتزی آ علاقہ نا مون اٹ داڑے نرغ آک ہم عہ آ سراتی اٹ تینا خاہوت یا سنگت

کنڈ لیر ریٹ ہاؤس۔
استون ہرے آ کنڈ لیر آ سمرمن۔
ہموڑے اسے ریٹ ہاؤس (مہمان خانہ) نا درگہ عہ کلین، اوڑے تین کن اسے کمرہ اس پک کریں۔ کنڈ لیر نا بارواٹ مُستی ہیٹ مرو، و لے دا سہت دا ریٹ ہاؤس واوڑے آ سراتی تا بارواٹ دا پاوک مسافر اسے کن انت کہ ہندا و گرج آک مریر۔ ریٹ ہاؤس کنڈ لیر اٹی ہزار آ تا کچ اٹ سیل و سوات آتے کن بروک آتے کن اسٹ انگا جاگہ عہ۔ ہراڑے ن گدر ہنگ مریر۔ ڈاکٹر نصیر بلوچ ہراکہ پنی آ گانا کالوجسٹ ڈاکٹر شہناز لاشاری نا اُرسے عہ، دا نا مالک عہ۔ بھلا درگہ غا پتینگ اٹک آن پد راسقی پارہ غا مہمان تے بیا بجیر کروک آ جاگہ (رہیشن) و ڈاکٹر صاحب نا تینا جندا آ سراتی تون اوارد پینگ نا جاگہ عہ۔ داڑے شیف و بڑ کبھی درزن کمرہ عہ، ہرائیٹی مسافر ک ریٹگرہ۔ کنڈ لیر زیبا عہ جاگہ اسے۔ و لے بد بختی دا مس کہ ہرا ن داڑے سمرمن ہموڑے ننے چچ عہ آ سراتی اس رہینکو۔ اسے مار اس کس ہراک کل عہ مسافر تے سنجلا سس۔ کمرہ غا تیتی ہم حالت جوان الو، بسترہ غا ک ہم خازگی سہر۔ ارغ کن پیشن آ اسے اوغان اسینا ہوٹل کس، ہرانا ارغ اٹی جان الو۔ دا ریٹ ہاؤس (مہمان خانہ) اٹی پین بیچ الو، بیرہ مسافر تے کن ن عہ گدر ہنگ کن اسٹ انگا جاگہ منگ نا سوب آن مجبوری کس کہ ن تون اوارد الو مخلوق ہم داڑے بسوس۔ ہندا لگا کہ ڈاکٹر صاحب داڑا خاص خیال داری تینے۔ آخا تو اگہ خیال داری مرے تو اسے گچین